

Prostor po meri pacientov in zdravstvenih delavcev

Analiza trenutnega stanja zunanjih površin in izkušnje uporabnikov na območju klinik UKC Ljubljana in Onkološkega inštituta. Predlogi prenove zunanjih površin. Poročilo o kratkoročnih intervencijah na območju klinik.

Prostorož
december 2022

Povzetek za vodstvo

Urejene in dobro zasnovane odprte in zelene površine v okolici klinik pozitivno vplivajo na počutje zaposlenih in zadovoljstvo s službo ter zmanjšujejo stres pri pacientih in celo krajšajo čas hospitalizacije. Na območju klinik UKC Ljubljana in Onkološkega inštituta je odprtih površin malo, delež zelenih površin pa na zemljiščih v lastništvu UKC in OI znaša le 13%, kar polovico manj, kot priporoča Ministrstvo za okolje in prostor RS.

Čeprav so zdravstveni delavci, pacienti in njihovi svojci glavni uporabniki zunanega prostora klinik, redko dobijo možnost, da se vključijo v razpravo o prostoru. V okviru raziskovanja smo se osredotočili na perspektivo uporabnikov. Zanimalo nas je, kakšna je njihova izkušnja prostora, kakšne so njihove potrebe in kako bi lahko prostor izboljšali, da bi bolje podprli delo zaposlenih in naslovili potrebe pacientov. Raziskovanje uporabniške izkušnje je potekalo z raznolikimi metodami in obsegalo opazovanje vedenja, spletne ankete, delavnice z zaposlenimi in pacienti, intervjuje, postavitve testnih klopi in zbiranje pobud na načrtovalski stojnici.

Rezultati kažejo, da se uporabniki, vključeni v raziskavo, dobro zavedajo zunanjih površin in znajo pogosto zelo natančno opredeliti, kaj pogrešajo. Med najbolj izpostavljenimi problemi zunanjih površin klinik tako pacienti kot zdravstveni delavci največkrat navajajo, da na območju primanjkuje sedišč in klopi, da je premalo stojal za kolesa, pa tudi premalo zelenja in dreves ter da so klinike slabo označene. Zaposleni pogrešajo tudi urejene prostore za druženje ter prepoznavajo potencial v ureditvi atrijev in ozelenitvi streh. Pacienti izpostavljajo, da na območju klinik ni urejenih prostorov za čakanje (na pregled in na prevoz), motijo jih tudi ovire na pločnikih, pogrešajo pa prostore za sprostitev in umik v zasebnost.

Ni nujno, da je urejanje zunanega prostora prepuščeno naključju in čakanju na velike spremembe. Že majhen trg, dodatna klop, svetel paviljon, urejena zelenica in drevo lahko pomembno izboljšajo izkušnjo prostora in uporabnikom pomenijo veliko. Izsledke raziskovanja uporabniške izkušnje smo aplicirali na štiri tipične javne prostore: trg, ulico, promenado in rečni breg. Predstavljeni so predlogi prenov trga pri Urgenci in lekarni, nabrežja Ljubljanice pri Onkološkem inštitutu, promenade do glavne stavbe UKC in dela Zaloške ceste. Podobnih prostorov je na območju klinik UKC Ljubljana in Onkološkega inštituta še veliko. V zaključnem delu navajamo, katere kratkoročne ukrepe smo izvedli sami.

Boljše urejanje zunanjih površin je nujno zaradi blagodejnega učinka na življenja uporabnikov storitev UKC in zaposlenih, ki so dnevno izpostavljeni izjemnemu stresu. Vse več je dokazov, da slaba zasnova zunanega okolja škoduje dobremu počutju in ima lahko v nekaterih primerih negativne psihološke in fiziološke učinke na uporabnikov. Cilj lastnikov in vzdrževalcev prostora bi zato moralo biti ustvarjanje okolja, ki podpira proces zdravljenja in večja zadovoljstvo zaposlenih v zdravstvu.

Zakaj so odprte in zelene zunanje površine v okolici klinik pomembne?

Čeprav se zdravljenje odvija znotraj klinik, zunanji prostor ni nepomemben. Če so odprte in zelene površine dobro zasnovane in urejene, lahko izboljšajo počutje zaposlenih, krajšajo čas hospitalizacije in zmanjšujejo stres uporabnikov.

Študije kažejo, da:

- Stik z naravo pri pacientih izzove pozitivna čustva, zmanjša stres¹ in odvrne paciente od razmišljanja o bolečini². Pacienti z razgledom na naravo hitreje okrevajo po operacijah, potrebujejo manj protibolečinskih zdravil, se boljše počutijo, pri procesu okrevanja pa prihaja do manj zapletov³.
- Stres, ki ga doživljajo pacienti v bolnišničnem okolju, neposredno vpliva na potek zdravljenja⁴. Zdravstveni delavci, predvsem medicinske sestre, poročajo o visoki stopnji stresa na delovnem mestu, ki prispeva k izgorelosti in nameri, da zapustijo službo⁵ ter večjemu tveganju za pojav zdravniških napak⁶.
- Stik z naravo lahko že v nekaj minutah zmanjša psihološki in fiziološki stres posameznika^{7,8,9}.
- Pri zdravstvenih delavcih izpostavljenost dnevni svetlobi zvišuje zadovoljstvo s službo¹⁰ in znižuje stres v službi¹¹, pri pacientih pa zmanjšuje nivo zaznane bolečine¹² in verjetnost pojava depresije¹³, pri določenih pacientih pa celo krajša čas hospitalizacije¹⁴.
- Drevesa in zelene površine hladijo ozračje in prispevajo k boljši mikroklimi, kar je ključno v času podnebnih sprememb in poletnih vročinskih valov.

¹ Ulrich in drugi (2006). The environment's impact on Stress

² Malenbaum in drugi (2008) Pain in its environmental context: Implications for designing environments to enhance pain control.

³ Ulrich (1984). View through a window may influence recovery from surgery

⁴ Kennedy in drugi (1990) Psychoneuroimmunology

⁵ Nedučin, Krklješ in Kurtovič-Folič (2010). Hospital outdoor spaces: Therapeutic benefits and design considerations

⁶ Smith in drugi (2001). A preliminary analysis of psychophysiological variables and nursing performance in situations of increasing criticality.

⁷ Fredrickson in Levenson (1998). Positive emotions speed recovery from the cardiovascular sequelae of negative emotions.

⁸ Joye (2007). Architectural lessons from environmental psychology: the case of biophilic architecture.

⁹ Ulrich (1981). Natural versus urban scenes: Some psychophysiological effects.

¹⁰ Mroczek in drugi (2005). Hospital design and staff perceptions

¹¹ Leppamaki in drugi (2003). Timed brightlight exposure and complaints related to shift work among women.

¹² Walch in drugi (2005). The effect of sunlight on post-operative analgesic medication usage: A prospective study of patients undergoing spinal surgery.

¹³ Golden in drugi (2005). The efficacy of light therapy in the treatment of mood disorders: A review and metaanalysis of the evidence.

¹⁴ Benedetti in drugi (2001). Morning sunlight reduces length of hospitalization in bipolar depression.

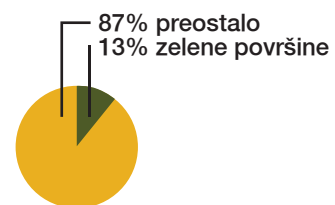
Kazalo

Analiza trenutnega stanja in izkušnja uporabnikov	6
Predlogi prenove zunanjih površin	20
Trg pri Urgenci in lekarni	24
Prehod čez Zaloško cesto	32
Promenada UKC	40
Šuštarjevo nabrežje	46
Poročilo o kratkoročnih intervencijah	53

Analiza trenutnega stanja zunanjih površin in
izkušnja uporabnikov

Zelene površine

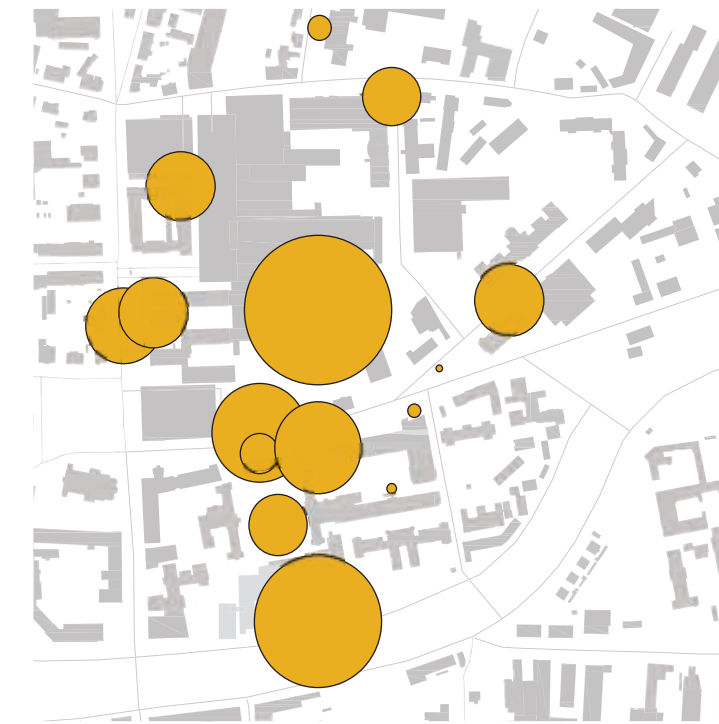

Parkovno je urejenih pet površin: park pri Onkološkem inštitutu, park pri Stomatološki kliniki, manjši park ob UKC, Šlajmerjev park in Park Lidije Andolšek Jeras. Dobro sta vzdrževana le večji park pri Onkološkem inštitutu in Park Lidije Andolšek Jeras.

Na območju je še nekaj zelenih površin brez opreme. Nekatere med njimi predstavljajo le robno zelenje objektov (npr. ob Pediatrični kliniki in na južni strani Onkološkega inštituta), v nekaterih primerih pa gre za zelenice (npr. severno in južno od Nevrološke klinike) oziroma ostanke starejših večjih zelenic (ob Polikliniki).

Delež zelenih površin na zemljiščih UKC Ljubljana in Onkološkega inštituta znaša približno 13 odstotkov, kar je bistveno manj od 25 in 35 odstotkov, ki jih za območja zdravstvenih ustanov priporoča Ministrstvo za okolje in prostor.

Gostota uporabnikov

Grafičen prikaz gostote uporabnikov na posameznih lokacijah

Datum štetja uporabnikov: 9. 2. in 10. 2. 2022

Ura: 15 minut štetja uporabnikov na vsaki lokaciji, med 12:00 in 13:00

Merilno mesto	Čakajoči	Mimoidoči
1. Urgenca vhod	33	19
2. Pediatrična klinika vhod	6	37
3. Avtobusna postaja Poliklinika	45	12
4. Poliklinika vhod	33	19
5. UKC vhod	16	96
6. Leonišče vhod in okolica	4	50
7. Šlajmerjev park	2	0
8. Nevroklinika vhod	5	3
9. Avtobusna postaja UKC (smer Center)	29	41
10. Avtobusna postaja UKC (smer Fužine)	13	12
11. Onkološki / stomatološki park	28	16
12. Travmatološka klinika vhod	1	1
13. Onkološka klinika vhod	25	71
14. Transfuzijska klinika vhod	1	3
15. Infekcijska klinika vhod	2	15
16. Prehod pri vratarnici	0	64

Tabela

Peš povezave

- Obstoječe omrežje poti
- Peš razdalja - premer 800m; 10min
- Vhodi v klinike

- Obstoječe omrežje poti
- Najbolj obremenjeni deli poti
- Najbolj obremenjena stičišča

- Obstoječe omrežje poti
- Najbolj obremenjeni deli poti

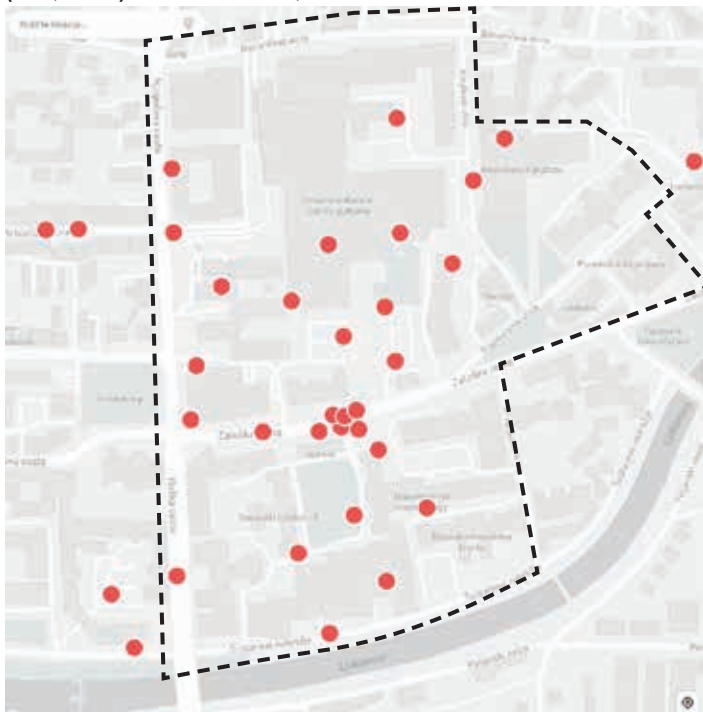

- 5 najbolj obremenjenih lokacij

Pregrevanje območja

Termografska slika, prikaz toplotnih otokov v Ljubljani (UHI, 2014) Vir: ZRC SAZU, GURS

● Točke, ki so jih ljudje označili kot vroče na območju (projekt Vroče točke, Prostorož, 2020)

ogled v Google Zemljevidih

DODAL ANONYMOUS
8/19/2020

Nam lahko poveš več o tej lokaciji?
prehod za pešce med garažno hišo in hrvatskim trgom

Kdaj je prevroče?
od zgodnjega popoldneva naprej

Kako se vročini tukaj izogneš ti?
pod obok garažne hiše grem, ki je cca 15m od prehoda

ogled v Google Zemljevidih

DODAL ANONYMOUS
8/7/2020

Nam lahko poveš več o tej lokaciji?
Fasada bolnice ob sončnem dnevu prav zari

Kdaj je prevroče?
Vedno ob sončnem dnevu, tudi pozimi

Kako se vročini tukaj izogneš ti?
-

ogled v Google Zemljevidih

DODAL ANONYMOUS
8/7/2020

Nam lahko poveš več o tej lokaciji?
Poliklinika

ogled v Google Zemljevidih

DODAL ANONYMOUS
8/9/2020

Nam lahko poveš več o tej lokaciji?
čakanje na avtobus po pregledu v ukc je tu poleti grozno

ogled v Google Zemljevidih

DODAL ANONYMOUS
8/10/2020

Nam lahko poveš več o tej lokaciji?
Pediatricna klinika - otroci ob kontrolah cakajo na izvode kar nekaj ur. Ker so mnogi imunsko dekimprimirani, se starsi z njimi izigibajo barov, gostilin in trgovin, zato se lahko ohladijo le na igriscu za Pediatricno, na nekaj klopcah pred njo ter na klopih pred Medicinsko fakulteto. Odlocno premalo je dreves ob bolnisnici, nobenega pitnika, stara igrala ... Posebno poglavje je bolnisnica, kjer se temperatura v sobah na Hematolosko onkoloskem oddelku gibljejo med 28 in 30 stopinj, saj je edino na njem zaradi delcev v zraku prepovedano odpiranje oken. No, gre za zaprte notranje, pa vendar javne prostore, kajne?

Kdaj je prevroče?
Najbolj vroc je plocnik s parkiriscem ob fasadi z ilustracijo Jelke Reichman, popoldan je zelo vroce tudi na igriscu.

Kako se vročini tukaj izogneš ti?
S premikanjem v senco, prilagajanjem urnika.

DODAL ANONYMOUS
8/10/2020

Nam lahko poveš več o tej lokaciji?
Samo beton, asvalt, in smetarsko kante na vrocini

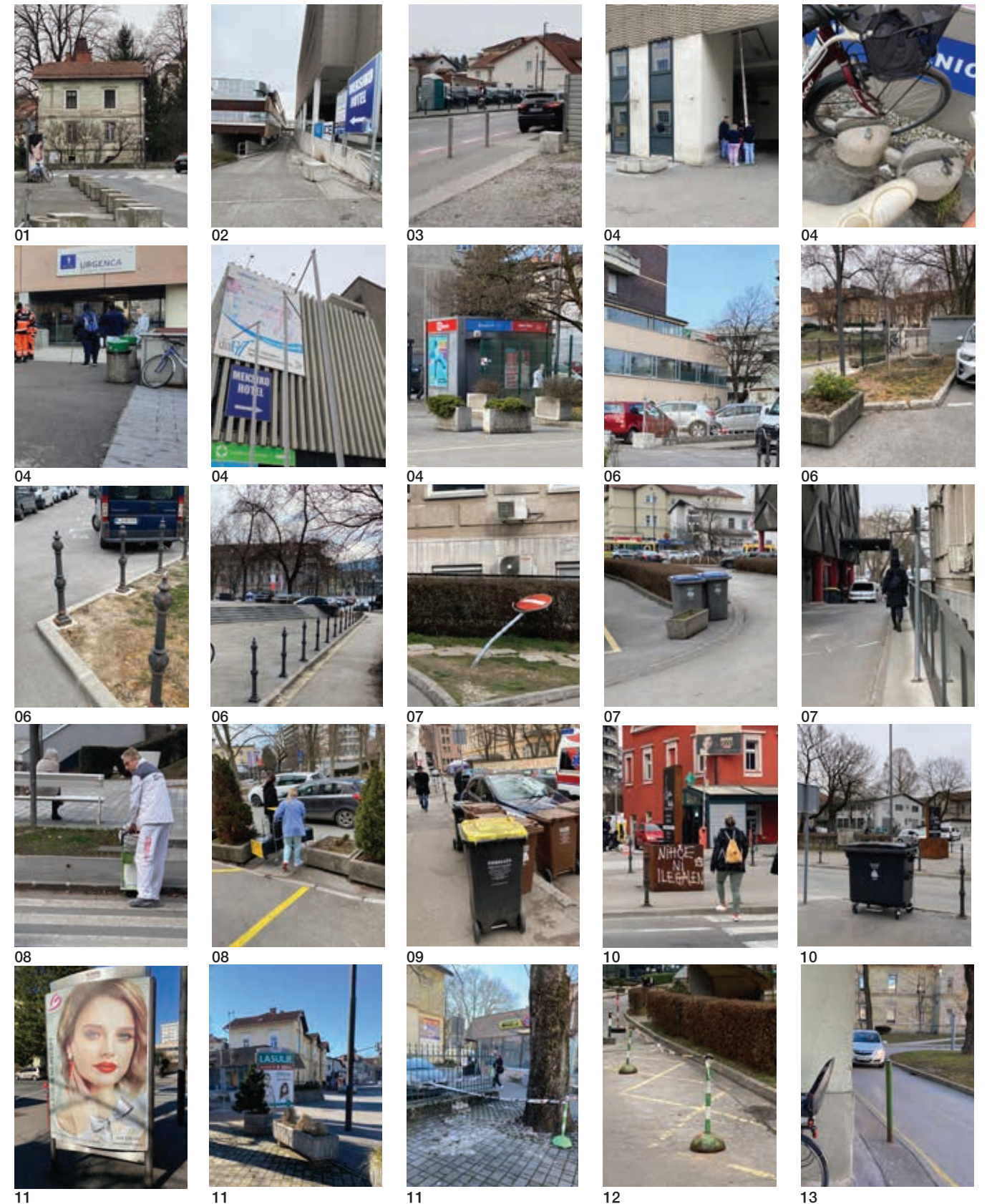
Komentarji ljudi pri označevanju vročih točk (projekt Vroče točke, Prostorož, 2020)

Moteči elementi in ovire v prostoru

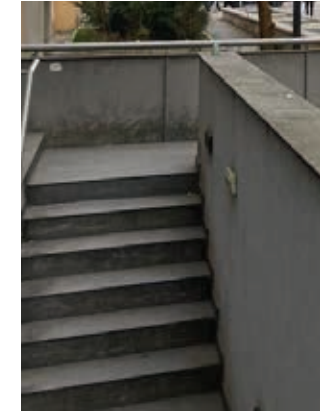
○ Lokacija motečih elementov

V javnem prostoru na območju se nahajajo številni moteči elementi, ki so bili v prostor dodani spontano in kot začasna rešitev, danes tam ostajajo brez razloga, otežujejo orientacijo po prostoru in kazijo izgled območja. Med takšnimi elementi so ograje, smetnjaki, oglasne površine ter korita, količki in druge ad hoc rešitve, ki preprečujejo parkiranje oziroma so ga preprečevale v preteklosti.

Odpadki in nevezdrževane površine

Sprehod po območju pokaže na neurejenost in slabo vzdrževanje javnih površin ne glede na lastništvo. Odpadki, neurejeno tlakovanje in razpadajoča urbana oprema prispevajo k neprijetnemu občutku, počutju ter povečujejo vandalizem.

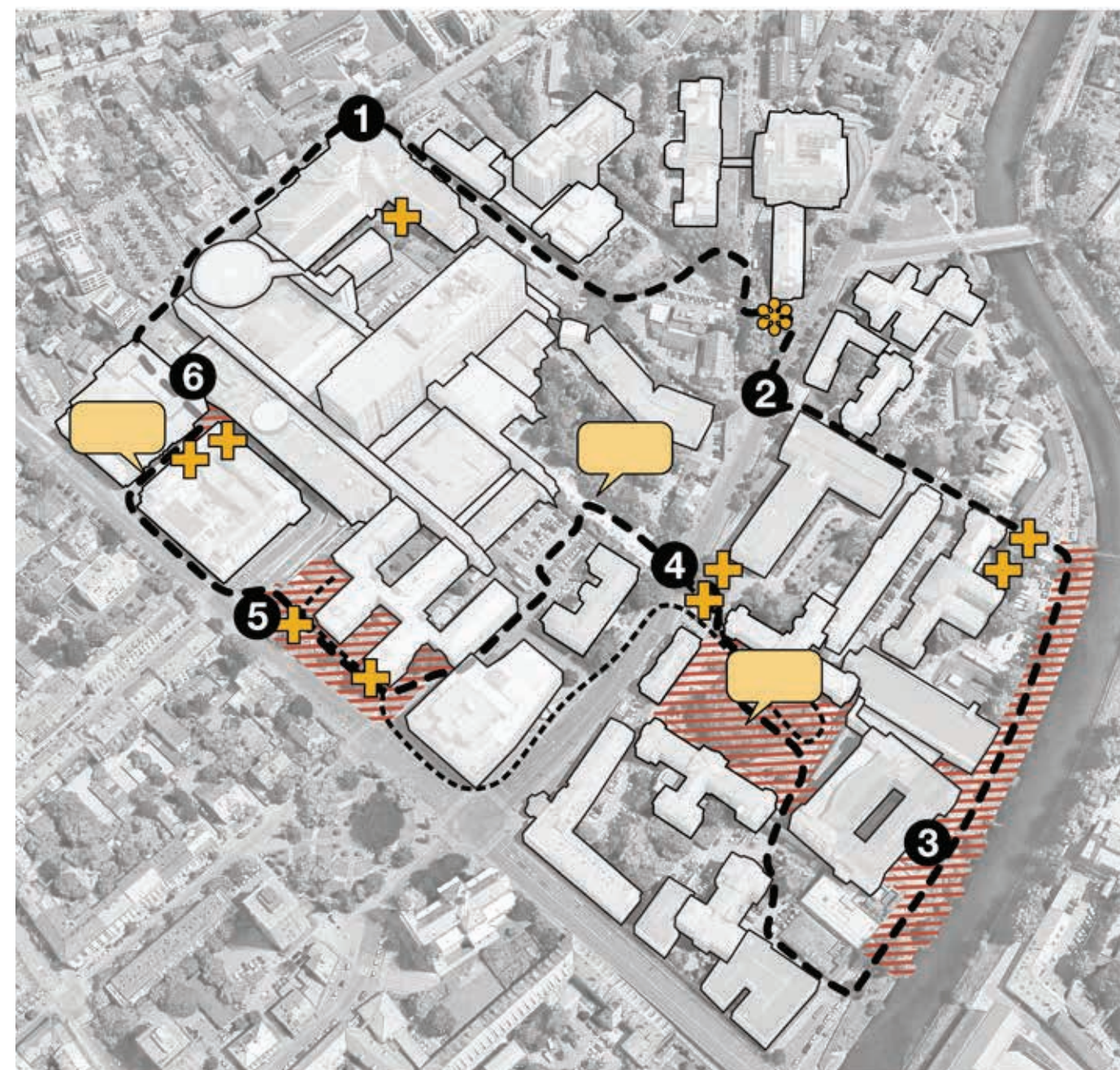

Raziskovanje uporabniške izkušnje

Raziskovanje uporabniške izkušnje je potekalo med avgustom in decembrom 2022. Osredotočalo se je na dve glavni skupini uporabnikov zunanjih površin: zdravstvene delavce in paciente. Poleg tega so zbrane tudi pobude svojcev, predstavnikov pacientov in naključnih mimoidočih oz. lokalnih prebivalcev.

Raziskovanje je obsegalo naslednje metode:

- naturalistično opazovanje prostora
- analizo kakovosti javnega prostora in opazovanje vedenja uporabnikov z metodo Good public space analysis (Humankind) (zabeleženo je vednje 583 uporabnikov)
- postavitve 16 klopi in 2 miz na testne lokacije na zunanjih površinah
- izvedbo spletne ankete, do katere so uporabniki dostopali prek QR kode na klopih (anketo je izpolnilo 373 uporabnikov)
- delavnice z zaposlenimi v UKC Ljubljana in s predstavniki pacientov (skupno 5 delavnic s 43 udeleženci)
- polstrukturirane intervjuje z zdravniki UKC Ljubljana (7 intervjujev)
- zbiranje pobud mimoidočih na načrtovalski stojnici (3 lokacije, skupno je bilo zbrano 113 pobud)
- 2 sprehoda po območju
- izvedbo svetlobne intervencije

/// analiza dobrega javnega prostora (Humankind)

+ lokacije klopi z anketo

• svetlobna instalacija

☞ lokacije stojnic

- - - sprehod 1

—•— sprehod 2

Stičišča – naturalistično opazovanje (2021)

1 Vhod – Pediatrična klinika

2 Prehod Nevrološka klinika – Štajmerjev park

3 Začasni vhod – Onkološki inštitut

4 Prehod vratarnica – glavna stavba UKC

5 Vhod in avtobusna postaja Poliklinika

6 Vhod – Urgenca

Problemi, ki jih izpostavljajo uporabniki

"Več zaposlenih bi šlo na malico ven, a se nimajo kje usesti."

"Jaz, ki že 5 let delam na UKC, se ne najdem naokoli. Moram poiskati nekega starejšega zaposlenega, da mi kaj razložijo. Hvala bogu za vratarja pri kiosku, da daje ljudem informacije, kam morajo iti in koliko časa bodo rabili."

"Če hočeš spit kavo na zraku, se nimaš kam dat, razen na dovoz za rešilce."

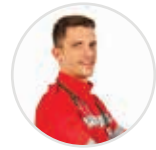
"Ko delam s pacienti, želim z njimi čim več terapij izvajati na prostem. Imaš ljudi, ki so dovolj dobri, da grejo sami na sprehod, pa nimajo kam za it v tem okolju."

"Hospitalizirani so v hudem zdravstvenem stanju. Rabijo predele za zasebnost, ker se pogosto nočejo jokati vpričo drugih."

"Poleti se najbolj segreje pred Urgenco, ki je obdana z betonom."

"Pacienti lahko na svoj prevoz čakajo po več ur. Pogosto ne vedo, kje počakati, sploh v primeru dežja ali močnega sonca."

Najbolj izpostavljeni problemi zunanjih površin po mnenju uporabnikov (združeno)*

- 1 - Premalo sedišč, klopi
- 2 - Premalo stojal za kolesa in kolesarnic
- 3 - Premalo zelenja
- 4 - Premalo dreves
- 5 - Slabo označenje klinik
- 6 - Ni urejenih prostorov za čakanje
- 7 - Primanjkuje pokritih zunanjih površin (za umik pred dežjem in soncem)
- 8 - Ni urejenih prostorov za druženje
- 9 - Ni urejenih prostorov za sprostitev
- 10 - Premalo je košev za smeti

Najbolj izpostavljeni problemi zunanjih površin po mnenju zdravstvenih delavcev

- 1 - Premalo stojal za kolesa in kolesarnic
- 2 - Premalo sedišč, klopi
- 3 - Ni urejenih prostorov za druženje
- 4 - Premalo dreves
- 5 - Premalo zelenja
- 6 - Uredijo naj se zelene strehe in atriji
- 7 - Prostor v okolici klinik naj bo zaprt za promet
- 8 - Ni urejenih prostorov za malicanje
- 9 - Dostopnih in urejenih zelenih površin / parkov je premalo
- 10 - Primanjkuje pokritih zunanjih površin (za umik pred dežjem in soncem)

Najbolj izpostavljeni problemi zunanjih površin po mnenju pacientov

- 1 - Ni urejenega prostora za čakanje
- 2 - Preveč ovir na pločnikih
- 3 - Premalo zelenja
- 4 - Slabo označenje
- 5 - Ni urejenih prostorov za sprostitev
- 6 - Prostor ni prilagojen za slepe & slabovidne
- 7 - Potrebne so pokrite zunanje površine (za umik pred dežjem in soncem)
- 8 - Manjkajo parkirišča za rešilce in svojce, ki odlagajo paciente
- 9 - Prostor naj spodbuja aktivnosti (branje, igranje, kartanje)
- 10 - Uredijo naj se prostori za rekreacijo / rehabilitacijo pacientov

* V analizo zaradi raznolikih metodoloških pristopov niso vključeni rezultati ankete na klopeh.

Predlogi prenove zunanjih površin
po meri pacientov in zdravstvenih delavcev

Izbrane lokacije

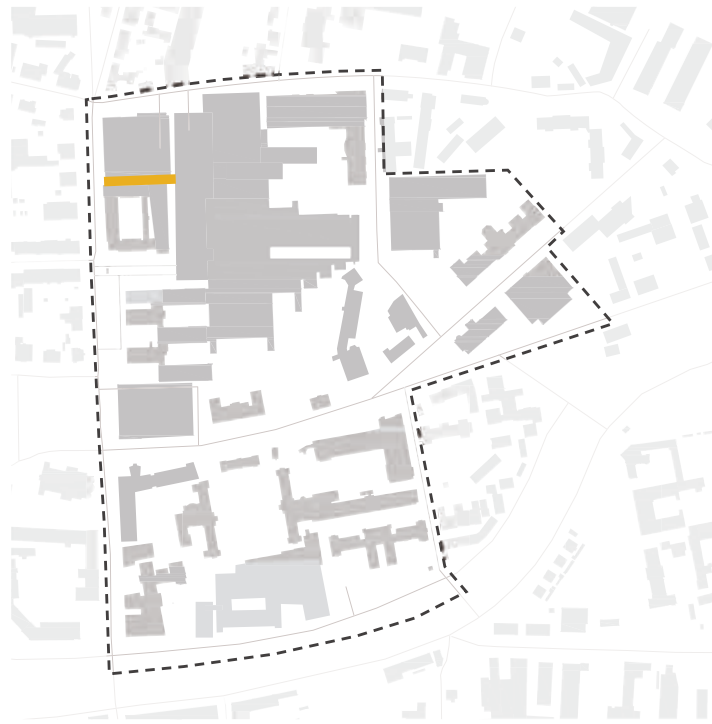
Izsledki raziskovanja uporabniške izkušnje so aplicirani na štiri tipične javne prostore na območju klinik UKC Ljubljana in Onkološkega inštituta: trg, ulico, promenado in rečni breg. Idejni predlogi se nanašajo na prenove trga pri Urgenci in lekarni, nabrežja Ljubljanice pri Onkološkem inštitutu, promenade do glavne stavbe UKC in dela Zaloške ceste.

Namen idejnih predlogov je pokazati, da so izboljšave možne na obstoječih prostorih in z relativno majhnimi investicijami.

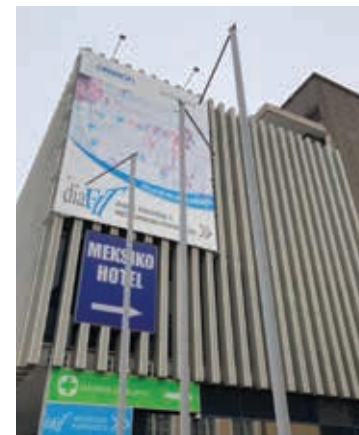

- 01 Trg pri Urgenci in lekarni
- 02 Promenada UKC
- 03 Prehod čez Zaloško cesto
- 04 Šuštarjevo nabrežje pri Onkološkem inštitutu

Trg pri Urgenci in lekarni

Ploščad, ki oblikuje vhod v urgenco in 24 ur odprto Lekarno Ljubljana med Njegoševo in Bohoričevo, je že danes ena od najbolj frekventnih lokacij na območju. Tukaj se srečujejo zdravstveni delavci, pacienti in svojci ter lokalni prebivalci. Prostor je že danes dobro dostopen in brez avtomobilskega prometa, kar je izredno pozitivno. Po drugi strani na ploščadi primanjkuje sedišč, poleti je prostor izredno vroč in brez sence. Deluje neurejen zaradi številnih cigaretnih ogorkov po tleh, zaparkiranih koles in napačno postavljenih oglasnih tabel. Pacienti so opozorili tudi, da je vhod v Urgenco dokaj slabo označen.

Predlog ureditve

Predlagamo ureditev prostora v trg z drevesi v dvignjenih koritih, nadstrešnico nad vhodom v Urgenco, dodatnimi klopmi, pitnikom in zelenjem, kjer je le mogoče - v tem primeru na strehah objektov in v obliki zelenih sten. Glede na to, da se dovoz garažne hiše že zdaj uporablja kot neformalna kolesarnica in glavni peš dostop z Bohoričeve, bi bilo smiselno dostop tudi urediti, da bi bil varen za pešce, parkiranje koles pa urejeno.

NJEGOŠEVA CESTA

kiss&ride točka

veliko drevo

prostor za razširitev
gostinske terase

enoten nivo tlakov:
zračniki v nivoju tal

linijska zasaditev dreves

dopolnitev
zelenja

klop z
naslonjalom

drevo v koritu
s klopjo

Klinko
postajališče

dopolnitev
razsvetljave

vhodni nadstrešek
z zeleno streho

ozelenjena streha

+ zelena streha

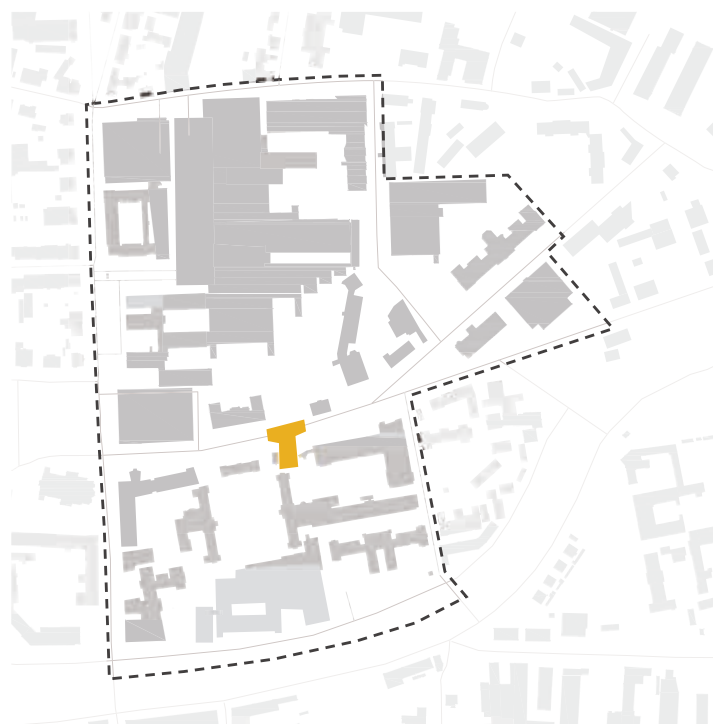
+ vhodni nadstrešek

+ drevesa v koritih

+ pitnik

+ dodatna sedišča

Prehod čez Zaloško cesto

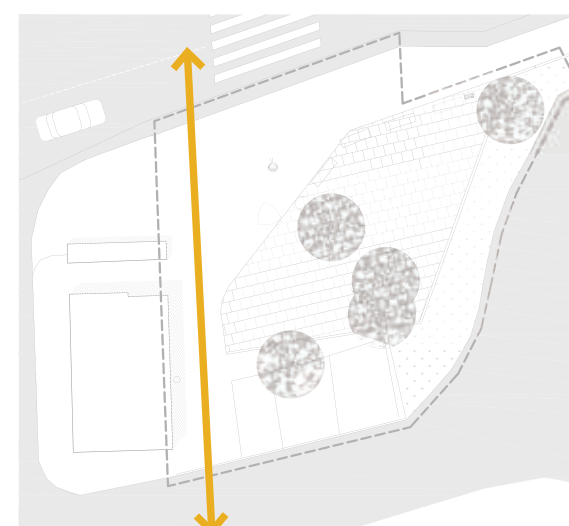
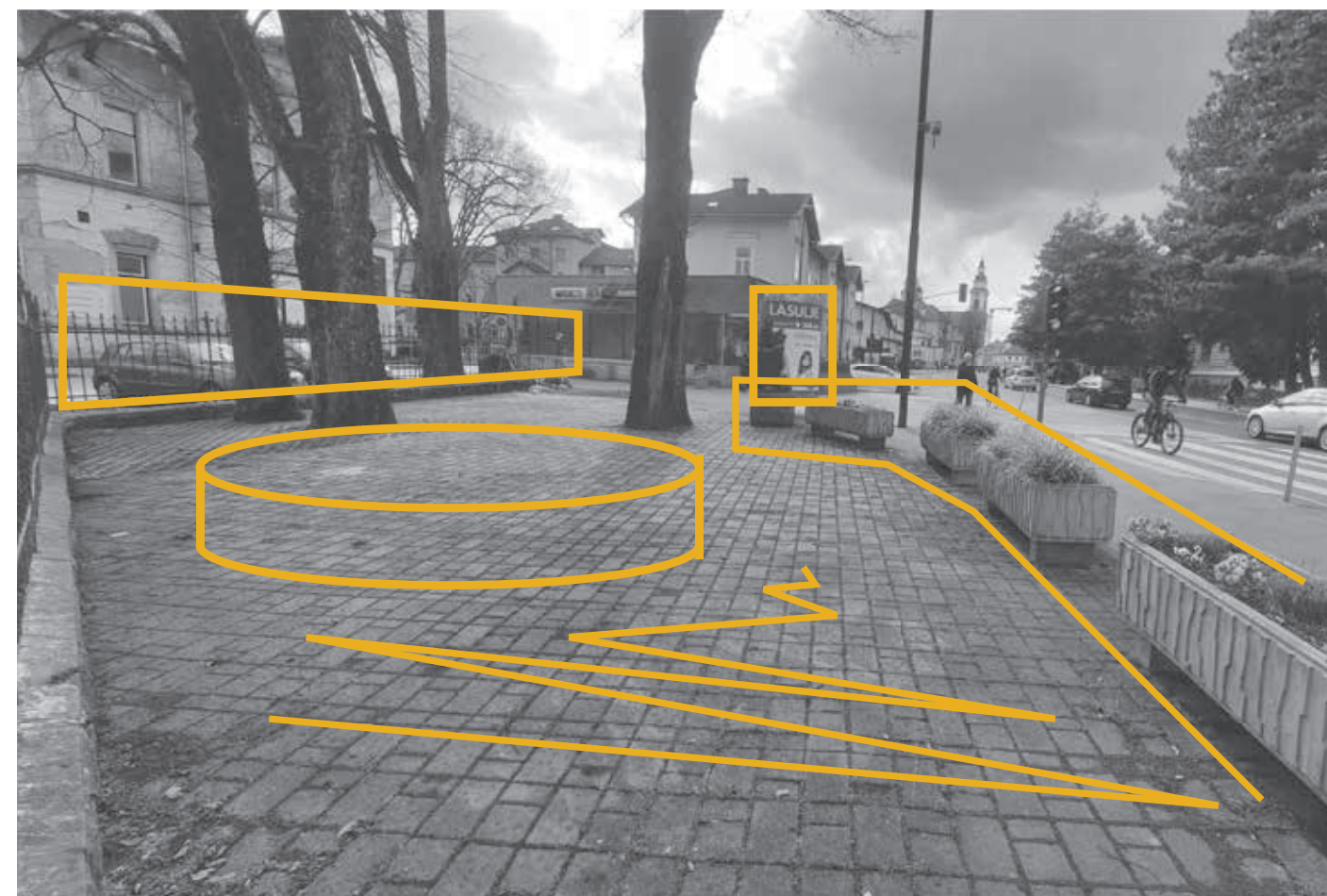

Območje klinik je primarno urejeno po meri avtomobilov, kar se jasno kaže tudi v okolici najbolj obremenjenega prehoda za pešce na Zaloški cesti. Izvozi, kratki intervali za pešce, korita, ozek prehod za pešce in vozila, parkirana izven parkirišč, povečujejo nelagodje pešcev, ki so odrinjeni na rob prostora. Pešci, ki so v naglici, prehod pogosto prečkajo ob rdeči luči in izven prehoda. Manjši trg z velikimi drevesi na južnem delu ceste je edina osenčena površina, a je večinoma zaparkiran z vozili, do Prostorževe intervencije pa je bil tudi brez klopi. Prostor je glavna vstopna točka za vse klinike na južnem in vzhodnem delu medicinskega območja. Pacienti, ki so do klinike prišli z avtobusom ali parkirali v bližnji garažni hiši, tukaj iščejo svojo kliniko, a se zaradi ograj, vozil in pomanjkanja označevalnih tabel težko znajdejo. Preglednost prostora otežuje tudi neprimerna lokacija oglasnega panoja in ograjevanje prostora z verigami in visoko ograjo Nevrološke klinike, ki se izteče v prazno.

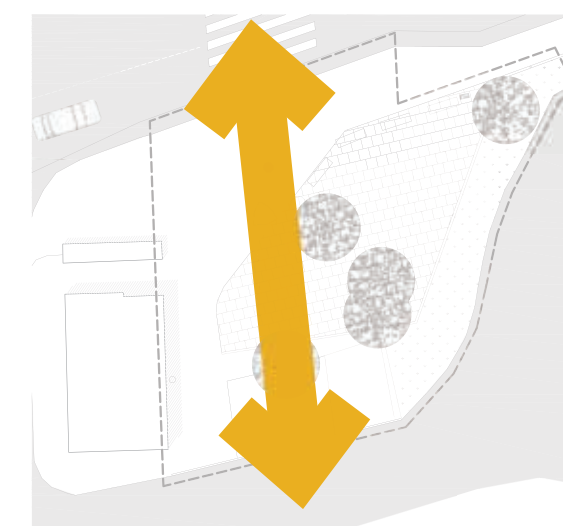

Predlog ureditve

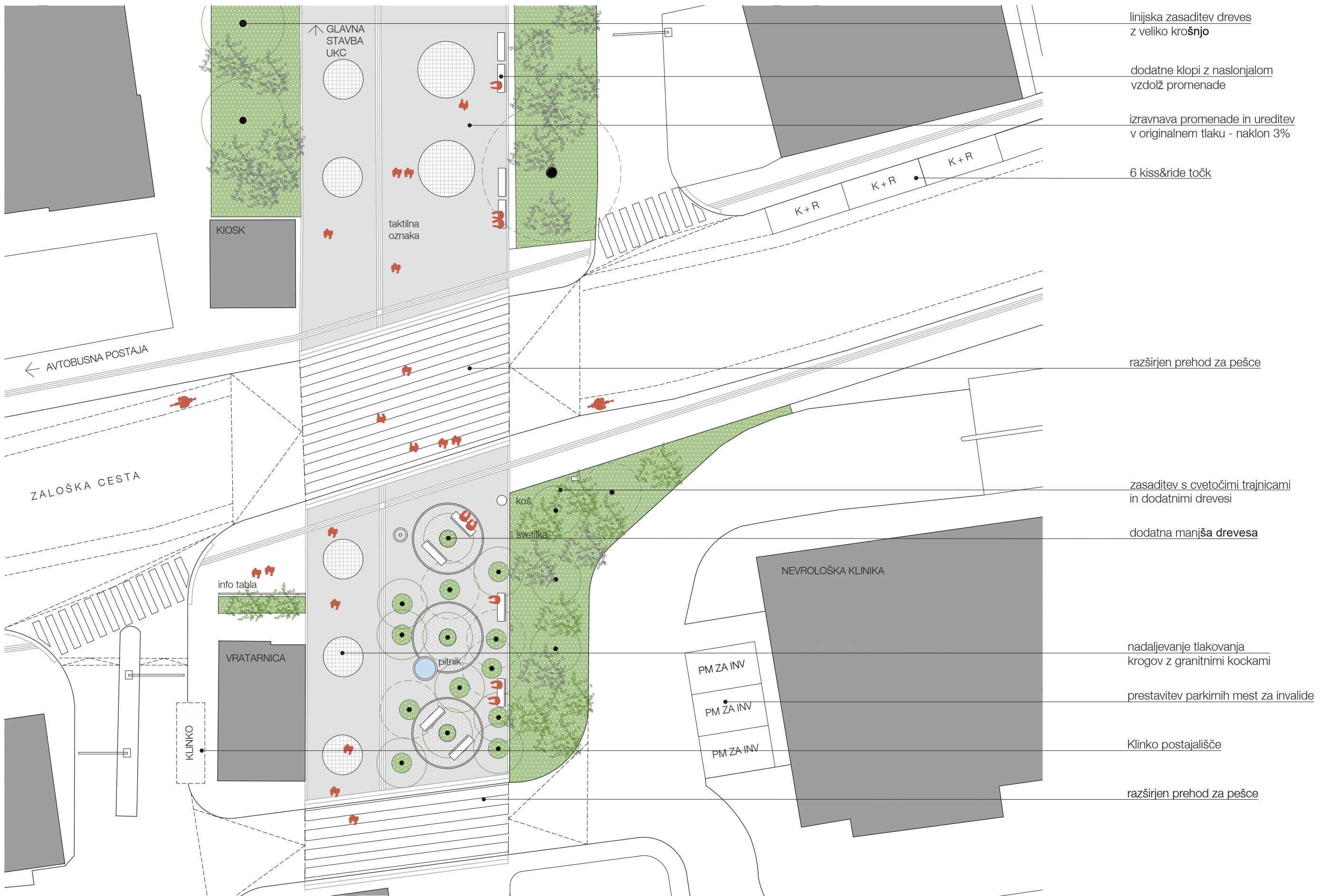
Da bi izboljšali prehodnost in preglednost prostora, predlagamo razširitev prehoda za pešce ter odstranitev nepotrebnih ograj in napačno parkiranih vozil. Prehod čez cesto in manjši trg na južni strani ceste postaneta podaljšek promenade, kar je razvidno tudi iz tlakovanja. Z odstranitvijo ograj se bistveno izboljša prehodnost trga proti jugu, kar olajša dostop do Onkološkega inštituta, Stomatološke, Travmatološke in Dermatovenerološke klinike. Trg se dodatno ozeleni z manjšimi drevesi in s parterno zasaditvijo. Na trgu se postavijo dodatne klopi in pitnik, ob vratarnici pa info tabla za lažjo orientacijo. Predlagamo tudi ureditev kiss+ride točk in urejeno površino za parkiranje kavalirja Klinka. Vsa obstoječa parkirna mesta za invalide se prestavijo ob Nevrološko kliniko, kar ne podaljša poti.

Obstoječa prehodnost

Izboljšana prehodnost

linijska zasaditev dreves z veliko krošnjjo

dodatne klopi z naslonjalom vzdolž promenade

izravnavna promenade in ureditev v originalnem tlaku - naklon 3%

6 kiss&ride točk

razširjen prehod za pešce

zasaditev s cvetočimi trajnicami in dodatnimi drevesi

dodatna manjša drevesa

nadaljevanje tlakovanja krogov z granitnimi kockami

prestavitev parkirnih mest za invalide

Klinko postajališče

razširjen prehod za pešce

+ dodatna drevesa

+ odstranjena ograja
in ovire za pešce

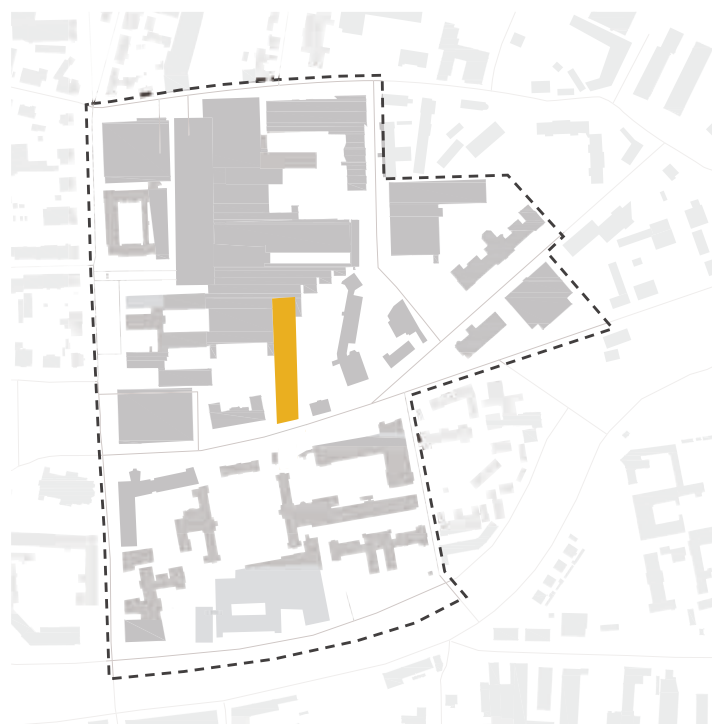
+ klopi v senci

+ cvetoče trajnice

+ dvignjen in razširjen prehod

Promenada UKC

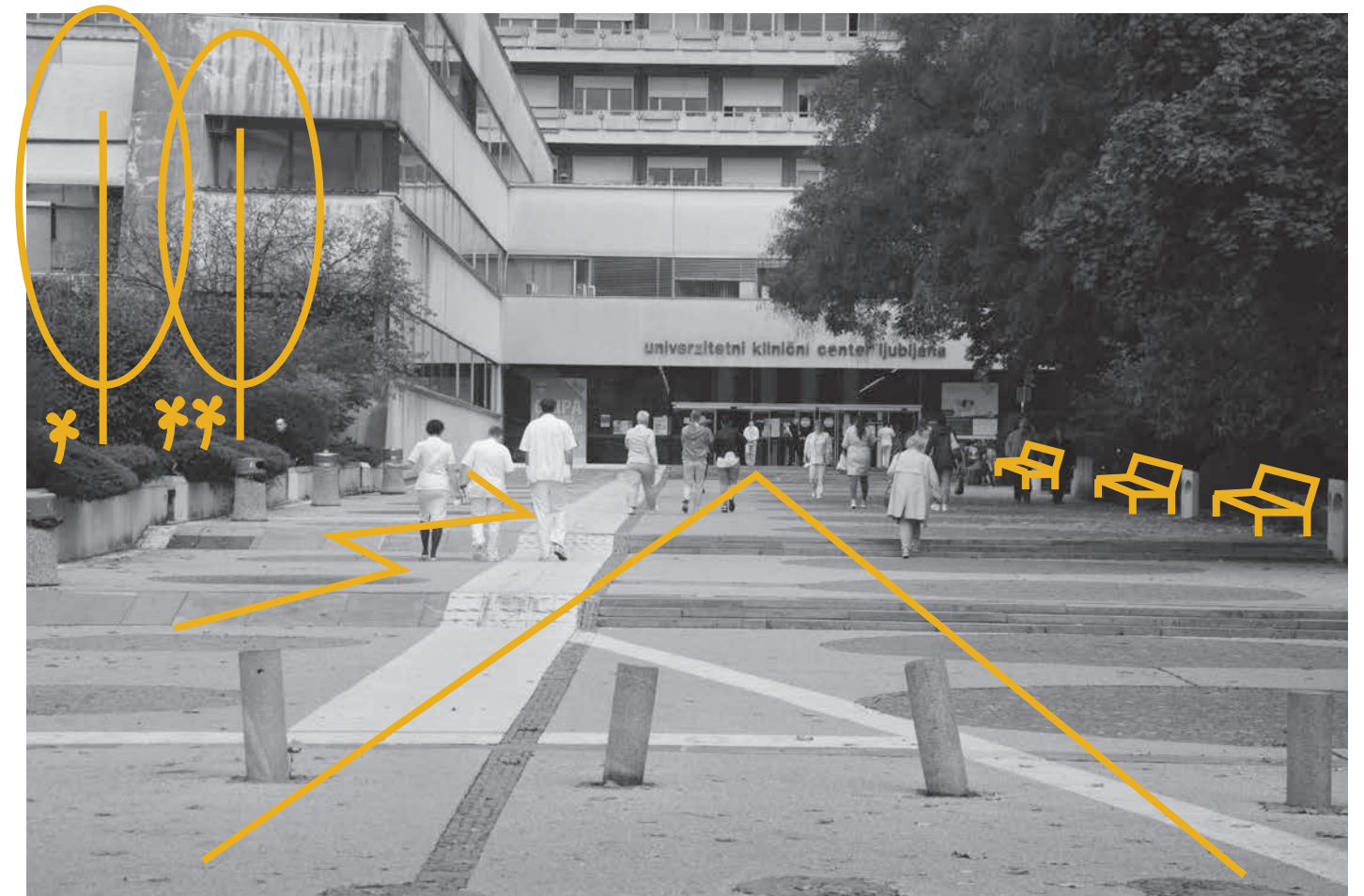

Promenada do glavne stavbe UKC je eden od najbolj prepoznavnih prostorov in glavna orientacijska točka na območju. Na delavnicah in sprehodih so zdravstveni delavci in predstavniki pacientov opozorili na nekaj pomanjkljivosti prostora: pot od Zaloške do vhoda v UKC je za starejše ali bolne dolga, saj lahko avtomobili in kavalir Klinko ustavijo le na Zaloški cesti. Zaradi stopnic, ki se pojavljajo v parih, in strmih klančin je promenada težko dostopna, za osebe na invalidskem vozičku pa celo nedostopna, saj so klančine prestrme. Poleg tega je promenada poleti brez sence, uporabniki pa pogrešajo tudi dodaten prostor za sedenje.

Predlog ureditve

Brez večjih posegov v dediščino arhitekta Stanka Kristla bi bilo možno promenado urediti v en nivo. Če bi bila ploščad urejena brez strmih klančin, bi lahko do vhoda v UKC paciente zapeljal tudi kavalir Klinko. Prostora je dovolj tudi za dodatne klopi v senci dreves na vzhodni strani promenade. Stare fotografije kažejo, da so bila večja drevesa zasajena tudi v pas zasaditve na zahodni strani prostora. Preveriti bi bilo potrebno, zakaj so bila drevesa odstranjena in ali jih je možno ponovno zasaditi, da si se povečala osenčenost prostora.

+ dodatna drevesa

+ dostop s Klinkom do vhoda

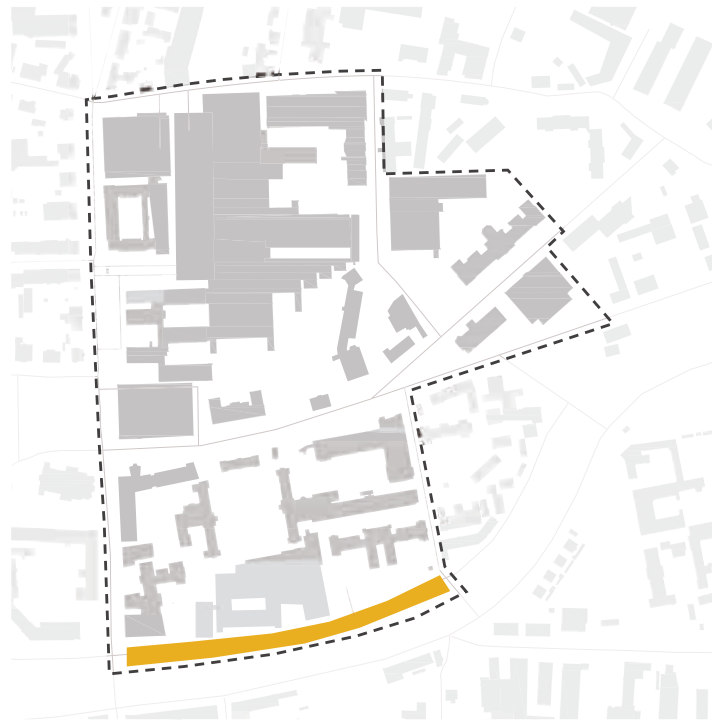
univerzitetni klinični center ljubljana

+ več klopi v senci

+ ploščad v enem nivoju

+ taktilna oznaka

Šuštarjevo nabrežje pri Onkološkem inštitutu

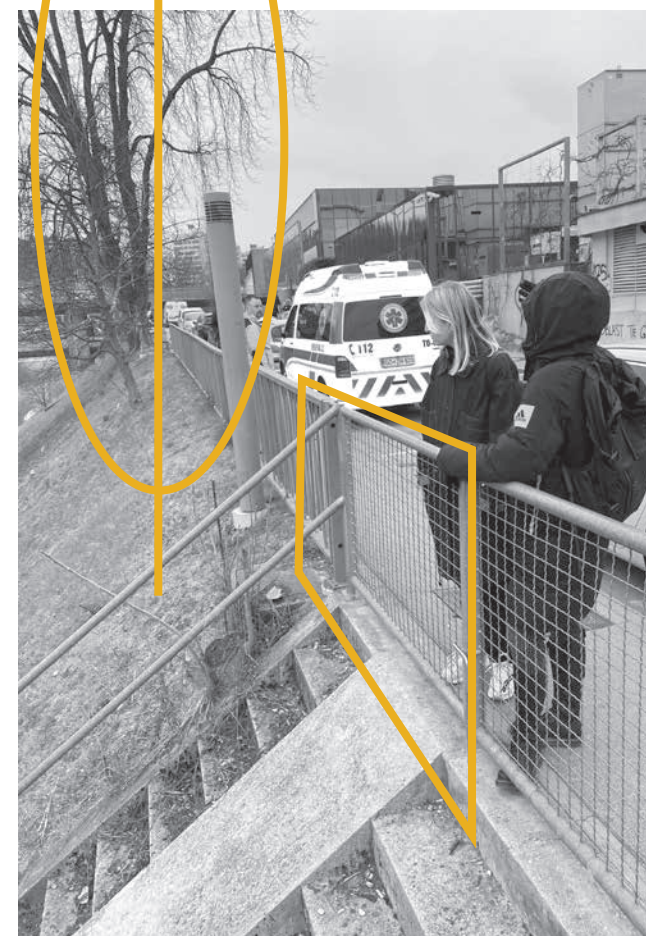

Analize kažejo, da številni onkološki pacienti vsaj del poti do klinike opravijo peš. Kljub temu je Šuštarjevo nabrežje, kjer se trenutno nahaja vhod v inštitut, izrazito slabo urejeno za pešce. Brez pločnika na strani klinike in s številnimi ovirami, med katerimi so tudi napačno parkirani avtomobili, je pot za ranljive paciente izjemno težka. Primanjkuje tudi klopi in prostora za čakanje na prevoz po pregledu. Nabrežje je zaradi južne strani izpostavljeno močnemu soncu, zaradi pomanjkanja sence pa se čakajoči pacienti vročini ne morejo izogniti. Prometni režim na Šuštarjevem nabrežju je bil spremenjen l. 2021. Danes je jasno, da so se razmere z novim režimom bistveno poslabšale: 56 novih parkirišč ni izboljšalo problematike parkiranja, razmere za pešce in kolesarje pa so se drastično poslabšale. Bližina reke Ljubljanice je izjemno pozitivna za paciente in zaposlene, a je dostop do reke otežuje gost promet, pomanjkanje površin za pešce in pomanjkanje klopi.

Predlog ureditve

Predlagamo, da se tudi na Šuštarjevem nabrežju nadaljuje ureditev, s katero je Mestna občina Ljubljana začela na Petkovškovem nabrežju, in ki vključuje umiritev prometa, zasaditev drevoreda in urejanje nabrežja za večji stik z Ljubljano. Na strani reke predlagamo široko in udobno površino za pešce ter široke prehode v istem nivoju, ki vodijo do vhoda v Onkološki inštitut in so označeni tudi v tlaku. Poleg drevoreda je na nivoju ceste dovolj prostora za ureditev prostorov za posedanje, pa tudi za ureditev ploščadi in paviljonov na rečnem bregu. Umiritev prometa predvideva enosmerni dovoz pacientov za reševalna in osebna vozila po sistemu kiss+ride brez parkirnih mest za dolgotrajno parkiranje. Nujna je povrnitev dvosmerne kolesarske poti, ki je pred l. 2021 že delovala. Dovoz pacientov v Onkološki inštitut bi tudi z novo ureditvijo potekal neovirano.

LJUBLJANICA

širok pločnik
na nivoju ceste

voznik
kontra smer

dolga klop

razširitev gasilske
ploščadi

dodatna ozelenitev
nabrežja

dopolnitev drevoreda -
drevesa z veliki krošnjami

prehod za pešce
v drugem tlaku

varna
dostopna pot
za pešce

dostop za
reševalna vozila

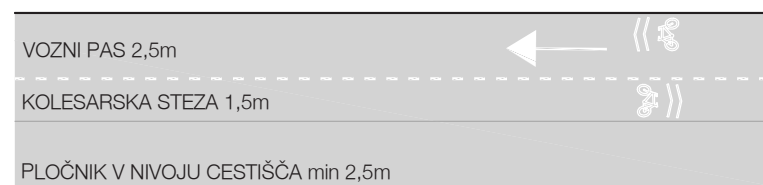
poenotenje
razsvetljave

klopi z naslonjalom

dodatna terasa
za sedenje

Kli
postajali

kiss&ride
točke

+ drevesa z velikimi krošnjami

+ velika klop

+ umirjen promet

+ širok pločnik na nivoju ceste

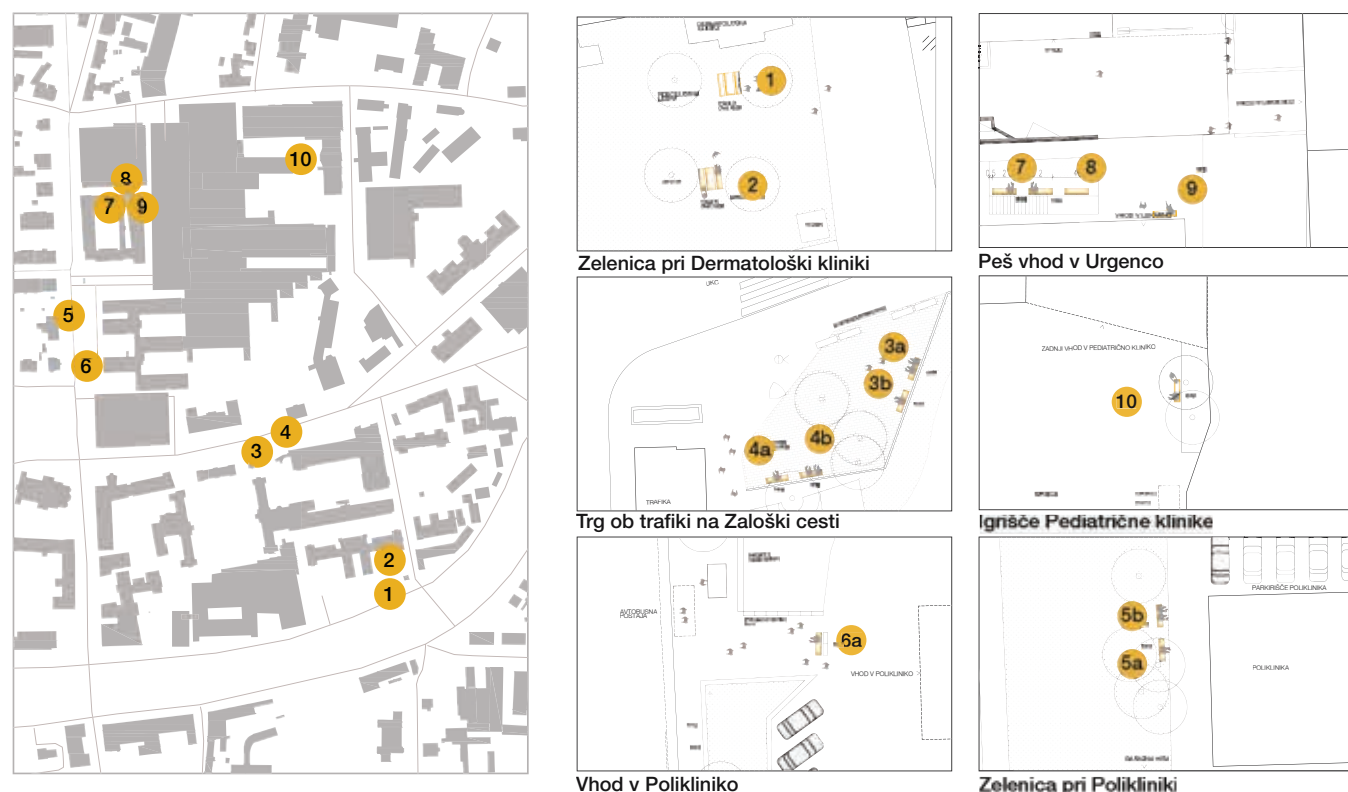
+ urejena ploščad

+ cvetoče trajnice

Poročilo o kratkoročnih intervencijah na območju klinik

Postavitev klopi in spletna anketa

Za čas testnega obdobja (avgust - oktober 2022) smo v okolico klinik UKC postavili 16 klopi in 2 mizi.

10 klopi je bilo opremljenih s QR kodo, preko katere so uporabniki dostopali do spletne ankete.

Anketo je izpolnilo 373 uporabnikov. 98% vseh, ki so glasovali, je izrazilo podporo dodatnim klopem. Klopi so po zaključku testiranja ostale na vseh lokacijah. Po podpisu donatorske pogodbe jih je v vzdrževanje prevzela Tehnično-vzdrževalna služba UKC.

Uporabniki klopi pri Polikliniki so izpostavili željo po rotaciji klopi, ki bi omogočala pogled na zelenje in stik z naravo. Pri Urgenci so bila močno razdvojena mnenja o potrebah kadilcev in nekadilcev. Na lokaciji Dermatovenerološke klinike so uporabniki izrazili zadovoljstvo s kombinacijo klopi in miz, saj imajo zaposleni sedaj možnost malicati zunaj. Kljub močni podpori klopem, postavljenim na trg ob Zaloški cesti, je bil prostor velikokrat zaparkiran, kar je onemogočalo uporabo.

Prenova paviljona

Med največjimi pomanjkljivostmi zunanjega prostora so uporabniki izpostavili pomanjkanje pokritih zunanjih površin. Paviljon prepoznavamo kot eno od redkih tovrstnih površin, a je kljub svoji pomembnosti zanemarjen, temen in neurejen. Pacienti v njega ne zahajajo, saj zaznavajo, da vanj nimajo vstopa. Zaposleni ga uporabljajo redko, uporabljajo ga za kajenje in odmik. Paviljon bo na stroške studia Prosotož obnoven do konca februarja 2023.

Namen obnove paviljona:

- omogočiti uporabo paviljona širši skupini ljudi (zaposlenim, pacientom, svojcem)
- omogočiti poglede iz paviljona v park in obratno
- izboljšati stanje paviljona in zmanjšati vlago
- onemogočiti parkiranje koles ob konstrukcijo paviljona
- omogočiti prostor uporabnikom z (invalidskimi, otroškimi) vozički

Obnova obsega:

- odstranitev obstoječih klopi in predelnih sten
- obnova obstoječih delov: barvanje konstrukcije in stropa paviljona v svetlejše odtenke
- ureditev sedišč: postavitve dveh obojestranskih klopi z naslonom
- namestitve dveh pepelnikov
- prestavitve obstoječega koša za smeti
- po naknadnem dogovoru med izvajalcem in lastnikom prostora je možna tudi namestitve konstrukcije za vzpenjalke in zasaditev vzpenjalk
- prav tako je mogoča namestitve osvetlitve, če je na mestu paviljona že urejen priklop na elektriko, oz. če lastnik poskrbi za dovod do paviljona.

+ klop z naslonjalom

+ dostopnost

+ cvetoče trajnice

Svetlobna intervencija v Šlajmerjevem parku

Analiza, raziskava uporabniške izkušnje, idejni predlogi prenove, vizualizacije in izvedba kratkoročnih intervencij: Prostorož / Naja Kikelj, Vesna Skubic, Alenka Korenjak, Zala Velkavrh, Maša Cvetko, Jošt Derlink, Ema Durakovič Koprivnik

Foto: Prostorož, Amadeja Smrekar
Metoda Good Public Space Analysis: Humankind (NL)

Projekt je nastal s podporo Mestne občine Ljubljana in programa Ustvarjalna Evropa (2014-2020) – Kultura / Projekti sodelovanja 2020 (januar – september 2022). Projekt je del EIT skupnosti Novi evropski Bauhaus. Podpira ga Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT), ki je organ Evropske unije (september – december 2022).

www.prostoroz.org
info@prostoroz.org
Naja Kikelj (vodja projekta) 040 231 667

prostorůž